



# *KULTURÁLIS KONCEPCIÓ*

NAGYKANIZSA

*2005*

## TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETŐ .....	1
2. A KONCEPCIÓ CÉLJA, FELADATA .....	2
3. HELYZETELEMZÉS .....	3
4. AZ ÖNKORMÁNYZAT FENNTARTÁSÁBAN MŰKÖDŐ INTÉZMÉNYEK JELENLEGI HELYZETE .....	8
5. VÁROSI ÜNNEPEK.....	11
6. A VÁROSBAN MŰKÖDŐ NEM ÖNKORMÁNYZATI FENNTARTÁSÚ INTÉZMÉNYEK TEVÉKENYSÉGE ÉS HATÁSA A VÁROS KÖZMŰVELŐDÉSÉRE.....	13
7. A VÁROSBAN MŰKÖDŐ EGYHÁZAK ÉS INTÉZMÉNYEIK.....	17
8. CIVIL SZERVEZETEK, KÖZÖSSÉGEK.....	17
9. MÉDIA .....	18
10. KÖNYVKIADÁS .....	19
11. A VÁROS KÖZMŰVELŐDÉSÉNEK REGIONÁLIS ÉS ORSZÁGOS KISUGÁRZÓ HATÁSA .....	19
12. A KÖZMŰVELŐDÉSI FELADATOK PÉNZÜGYI HÁTTERE .....	19
13. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEK.....	21
14. MEGVALÓSÍTÁSHOZ SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEK.....	23

## 1. BEVEZETŐ

A társadalmi haladást csak a társadalmat alkotó ember és közösségeinek kulturálódásával összhangban lehet megvalósítani. Ezért fontos, hogy a kultúra és kulturálódás fogalmát pontosan értelmezzük. A **kultúrán** az emberi együttélés kereteit, normáit, **kulturálódáson** az egyre összetettebb társadalom egybetartásához szükséges normák változását, fejlődését értjük. Az így értelmezett kultúra felveti azt a kérdést, hogy milyen társadalmi és gazdasági keretek között lehet legjobban mederben tartani a változásokat. És fordítva: melyek azok a hagyományok, amelyekre építve a leggyorsabb a növekedés. Hogyan lehet egyszerre tiszteletben tartani az önrendelkezést és ugyanakkor a mindennapi élet kultúráját emelni, a társadalomban szükségszerűen kialakuló kulturális hierarchiát elfogadtatni?

A globalizáció szükségessé teszi az összes emberi civilizációs hagyomány szerves együttélését, így a fent felvetett kérdésekre választ kell majd adni. Meg kell találnunk helyünket, meg kell fogalmaznunk sajátos identitásunkat a multikulturalizmus világméretű térhódításának korában.

### A kultúra szerepe

"A kultúrát a legtágabb értelemben ma úgy foghatjuk fel, mint egy társadalom vagy egy társadalmi csoport szellemi és anyagi, értelmi és érzelmi megkülönböztető jegyeinek összességét. A művészeteken és bölcsészeten kívül magában foglalja az életmódot, az emberek alapvető jogait, az értékrendszereket, a hagyományokat és a hitet. A kultúra teszi képessé az embert arra, hogy végiggondolja önmagát. Neki köszönhetjük, hogy sajátosan emberi, gondolkodó, kritikus és erkölcsileg elkötelezett lények vagyunk. Általa különböztetjük meg az értékeket és vagyunk képesek választani. Segítségével fejezi ki magát az ember és tudatosan önmaga számára, látja befejezetlenségét, kérdőjelezi meg saját alkotásait, keres fáradhatatlanul új értelmet a dolgoknak és hoz létre önmagát felül múló műveket" - vallja a kultúra egyetemes és személyes jelentőségéről napjainkban az ENSZ kulturális szervezete, az UNESCO.

A kultúra a legszélesebb jelentésében az ember alkotta világ. Magában foglalja a tárgyi környezetet, az emberi kapcsolatokat szabályozó normákat, az egyének magatartását meghatározó társadalmi mintákat, a gondolkodás és a beszéd szimbólumait, az ezekből származó és az egyének tájékozódását szolgáló jelképrendszereket: a nyelvet, a művészetet, a tudományt, a vallást, a filozófiát. A kultúrában jelentős szerepe van az elért eredményeket tartósító, az egyes nemzedékek kapcsolatát gazdagító, a történelmi folyamatosságot biztosító és megújító, az identitástudatot erősítő hagyományok. A kulturális élettel kapcsolatos mozgástér és feladatok meghatározása során figyelembe kell venni a város történelmi múltját, társadalmi-gazdasági adottságait, az évtizedek során kialakult és jól működő intézményrendszert és az ehhez kapcsolódó szellemi életet, valamint a kialakult kulturális munkamegosztást és kapcsolatokat. A kultúra szerepe fontos a társadalmi integrációban, a gyakorlat intézményesítésében és az egyének együttműködésében, az emberek személyi fejlődésében, önállóságának kibontakoztatásában, készségeinek, jártasságainak, képességeinek és ismereteinek gyarapodásában, az életmód minőségének javításában és a kreativitás fokozásában. A kulturálódás a város valamennyi polgárának olyan alapvető érdeke és joga, mint bármely más, a civilizáció adta infrastrukturális lehetőség igénybevétele. A kultúra természetes és jelentőségteljes része a gazdasági fejlődésnek és a gyarapodás stratégiájának, a város területfejlesztési koncepciójának. A kulturális lehetőségeket magas színvonalon kell biztosítani és ennek érdekében együtt kell működni a nem önkormányzati fenntartású közművelődési intézményekkel, az autonóm és speciális tevékenységű (elsősorban kulturális jellegű) civil szervezetekkel, megyei fenntartású intézményekkel és kulturális szervezetekkel, a

határon túli magyarság reprezentánsaival, a testvér- és partnervárosok közművelődési és közgyűjteményi intézményeivel és szervezeteivel. Biztosítani kell a kultúra szereplőinek (állampolgárok, intézmények, egyházak, kisebbségi, etnikai és civil szerveződések, nemzetiségek, kulturális vállalkozások) egyenlőségét. Európaiságunk feltétele és záloga a minőség és a pluralitás. Az intézményfenntartásnak és az önkormányzati támogatásoknak ezen elvek érvényesülését kell szolgálniuk.

A piacgazdaság korában óvni kell azokat a **kulturális értékeket**, amelyekre a piaci törvényszerűségek nem érvényesíthetők, mert e törvényszerűségek rideg valóságában ezen értékek menthetetlenül eltűnnének.

### **A város kulturális jellemzői**

Nagykanizsa helyi kultúrája erős történelmi gyökerekből táplálkozó, jól rétegzett és áttekinthető.

A helyi kultúra alaprétege két jól elkülönülő ágra osztható. Az első a mezővárosi hagyományokat hordozó kézműves – földműves – kereskedő polgári ág, a másik a monarchia és a két világháború közti korszak örökségeként jelen lévő alkalmazotti-tisztviselői polgári hagyomány. A helyi kultúra alapszövetétől jórészt függetlenül alakult és alakul napjainkban is a lakótelepekre „bevándoroltak” kulturális szokásrendszere, akik számszerűen a város lakosságának mintegy a felét alkotják. Feltételezhető, hogy a közművelődési intézmények látogatói és használói jelentős számban e lakossági csoportból kerülnek ki.

A helyben élők kifejezetten büszkék a város hagyományosan bensőséges polgári miliójére, szép táji-természeti környezetére, sokoldalú zenekultúrájára, a hagyományok széleskörű ápolására, jól ismert kulturális intézményeire.

Ez a jól érzékelhető „kanizsai” kulturális azonosságtudat is igazolja, hogy Nagykanizsa helyi kultúrájának meghatározó területe a hagyományok éltetése, fejlesztése és az ehhez a tevékenységhez kapcsolódó erős és gazdagon rétegzett amatőr mozgalom.

A város közönsége igényli az elit kultúra kiemelkedő teljesítményeit és látogatja annak eseményeit mindennapi életében.

A helyi kultúra sajátos árnyalatát képezik a társas élet különböző alkalmi, a társadalmi szervezetek és civil közösségek formagazdagsága, érték- és kultúraközvetítő szerepvállalásuk. Különösen gazdag a különböző foglalkozási ágakhoz köthető társas-közösségi élet, valamint a városért aktívan tevékenykedő lokálpatrióta értékek mentén szerveződő közösségi élet.

A város kultúrája történelmében is szervesen kapcsolódott a szűkebb-tágabb vonzáskörzetének kulturális örökségéhez, hagyományaihoz s nem utolsósorban a kivételes táji-természeti adottságokhoz, mely kapcsolat mára a kistérségi együttműködés és kulturális- valamint gyógy-idegenforgalom természetes feltételrendszerét biztosítja.

A helyi kultúra meghatározó területei alkotják azt az alapot, amelyre Nagykanizsa kulturális koncepciója hitelesen építheti a helyben érvényes tudásokat, értékeket, szokásokat, hagyományokat, fejlesztési lehetőségeket és a döntésekhez szükséges stratégiai gondolkodást.

## **2. A KONCEPCIÓ CÉLJA, FELADATA**

A kulturális koncepció kidolgozásának célja, hogy az önkormányzat a helyi társadalom, a helyi közművelődés adott állapota, igényei, és lehetőségei ismeretében meghatározza a település közművelődési feladatait, törekvéseit, azonnali intézkedéseit, megalapozza közép- és hosszú távra a fejlesztés lehetőségeit, és egyben alapja a helyi közművelődési rendeletnek is.

Ahhoz, hogy a helyi rendelet valóban megjelenítse az önkormányzat törekvéseit, céljait, a közművelődési intézményhálózat fejlesztésének fő irányait, alapos helyzetfelmérésre és elemzésre van szükség.

Ez azt jelenti, hogy meg kell határozni a város közművelődési feladatellátásának rendszerét:

- Az önkormányzat által fenntartott és működtetett intézmények típusát és számát, tárgyi, személyi és pénzügyi feltételeit.
- Az önkormányzat irányítási területén működő, nem az önkormányzat által fenntartott, működtetett, de a város életére jelentős hatással bíró intézményeket.
- Az önszerveződés és öntevekenység útján megalakult, a közművelődésben szerepet játszó civil szervezetek és mozgalmak hatását.

Ki kell dolgozni a középtávú terv feladat- és eszközrendszerét. Kialakításánál, megtervezésénél figyelembe kell venni az önkormányzat által már megalkotott és elfogadott, a közművelődéshez szorosan kapcsolódó nemzeti és városi fejlesztési tervet. A koncepció csak akkor tud eredményesen megvalósulni, ha figyelembe vesszük Nagykanizsa térségi szerepét is.

### **3. HELYZETELEMZÉS**

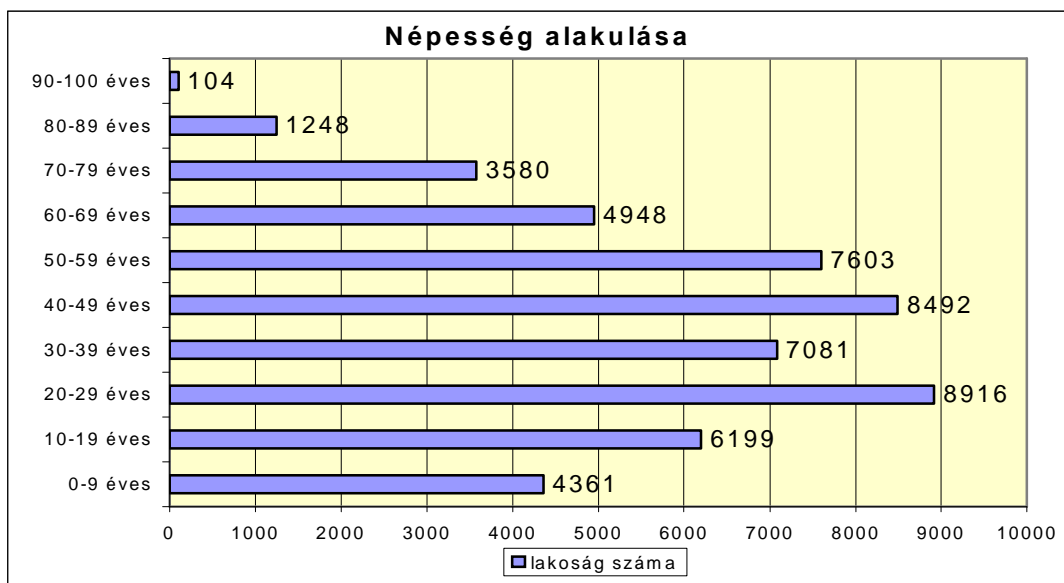
#### **Korunk változásai**

A globalizáció ténye visszafordíthatatlan. Eredményeképpen a kulturális kínálat hihetetlenül kiszélesedik, megvalósul a világban való egyidejű jelenlét, a hálózatok átalakítják az emberek és népek közti kapcsolatrendszert, a tájékozódás szinte korlátlan (de manipulálható), a hozzáférés olcsó. Ugyanakkor a kommersz minőség gáttalanul terjed és hat. A nemzeti jellegzetességek egyes területeken feloldódnak, értékek devalválódnak, másrésztől viszont ismertté, sőt egyetemessé válhatnak addig elszigetelt nemzeti értékek. A migráció felgyorsulásával egymás mellett élő sokszínűség kialakulása várható.

A kultúrák „összeütközésének” hatására felértékelődik a nemzeti identitás, és érzékenyebbé válik a kultúrának meghatározott jelképekhez (vallási jelképek, régi állami jelképek, politikai üzenetet hordozó műalkotások) fűződő viszonya.

#### **A város demográfiai adatainak bemutatása**

Az alapvető információkat a városban élő lakosság demográfiai helyzetének, területi megoszlásának, életmódjának, iskolázottságának, foglalkozási struktúrájának elemzése adja. Az adatok áttekintése csak jellemző trendek jelzésére ad módot. A szükségletek feltárásában meghatározó a lakóövezet és a demográfiai helyzet alakulása, amely a kedvező és kedvezőtlen folyamatokat egyaránt jelzi. 2004. szeptemberében a város lakossága kb. 52000 fő volt, melynek közel a fele a Keleti városrészben, tömbházakban él. Az elmúlt 10 évben a népesség folyamatos csökkenése a jellemző, mértéke kisebb, mint korábban, de tartós tendenciának látszik. Elsősorban a természetes szaporodás visszaesése jellemző. A legfiatalabbak aránya a népességben belül csökken, a 65 éven felülieké viszont emelkedik.



Az életkor meghosszabbodása új kihívást jelent a kulturális kínálat jelenlegi szerkezetében és tartalmában.

A kulturális szolgáltatások biztosítása és megszervezése során tehát figyelmet kell fordítani a nagyobb arányú középgeneráció produktivitásának, versenyképességének megőrzésére (konvertálható tudás megszerzése, életminőség javítása), illetve az idősebb népesség által igényelt közösségi, kulturális szolgáltatások biztosítására, de nem megfelelően a 7-18 éves (9500 fő) fiatalokról sem.

Várhatóan magasabb lesz a gazdasági növekedés (EU belépés), de a társadalmi, gazdasági egyenlőtlenségek továbbra is fennállnak.

### **Közművelődés**

A közművelődés színterét jelentő közösségi tér egy jól kiépült, közművelődési és közgyűjteményi intézményhálózatra épül.

Gazdag és színes programjaikkal, szolgáltatásaikkal jól szolgálják az állampolgárok kulturális igényeinek kielégítését, az értékörzést és értékteremtést.

Az önkormányzat kötelező feladatait elsősorban saját fenntartású közművelődési és közgyűjteményi intézményein keresztül látja el.

Városunkban öt művelődési otthon jellegű intézmény működik, ezek közül kettő önkormányzati (Hevesi Sándor Művelődési Központ, Móricz Zsigmond Művelődési Ház), egy szakmai öngazgatási szervezet tagja - volt szakszervezeti (Kodály Zoltán Művelődési Ház), egy alapítványi (Nagykanizsai Honvéd Kaszinóért Alapítvány) és egy egyesületi fenntartású (Miklósfa Mindenki Háza).

Közösségi térként funkcionál a Cigány Kisebbségi Önkormányzat működtetésében a Bogdán János Cigány Közösségi Ház is.

Az EU csatlakozás következtében a régiók és kistérségek szerepe felerősödik. Ez új kihívást jelent Nagykanizsának, mint kistérségi és földrajzi régiós központnak. Az új körülmények új feladatot is jelentenek a szomszédos népek kulturális együttélési formáinak kidolgozásában. Javíthatják a határon inneni és túli magyarság kapcsolatait.

Nagykanizsa saját fenntartású közgyűjteményi intézményei a Halis István Városi Könyvtár és a Hevesi Sándor Művelődési Központ-hoz tartozó Képzőművészetek Háza, megyei fenntartású a Thúry György Múzeum.

A város kulturális örökségének fontos részét képezik a műemlékvédelem, illetve helyi védelem alatt álló épületek. Ezek megmentése és funkciójuk „kulturális” szolgálatba állítása kiemelt feladata az önkormányzatnak.

A legfontosabbak:

- a Zsinagóga épülete,
- a Medgyaszai István tervei szerint 1927-ben épült magyaros stílusú Városi Színház
- a késői barokk stílusú magtár és
- a Nagyrác úti iskola épülete.

Az információs technológia forradalmi változása, a kultúra területén is látványos eredményeket hoz, és ezt felhasználva hozzájárulhat az esélykülönbségek csökkentéséhez is. A lakosság városunkban is több energiát fordít kenyérkeresésre, mint a szabadidős tevékenységekre.

A művelődési otthonok és közgyűjtemények nemcsak kultúraközvetítő intézményként funkcionálnak, hanem a városi közélet fontos színterei is. Ez egyrészt azt jelenti, hogy helyet adnak a különböző politikai és közösségi összejöveteleknek, másrészt a társasági élet és a kulturális innováció szervezői is. A közművelődés az állampolgári életminőség fontos tényezője, de egyben a helyi társadalom modernizációjának előfeltétele is. A mindenkori önkormányzati kötelezettségvállalás ezért nem jótékonykodás, hanem jól felismert, Nagykanizsa gazdasági programját a jövőben is szolgáló érdek. Az önkormányzatnak továbbra is garanciát kell vállalnia a törvényi szabályozásoknak megfelelően a város kulturális intézményeiért, amelyek a polgárok legszélesebb körét képesek kiszolgálni és a legjobb lehetőséget biztosítják a kulturális értékekhez való hozzájutásban. Az EU csatlakozás következtében a régiók és kistérségek szerepe felerősödik. Ez új kihívást jelent Nagykanizsának, mint kistérségi és földrajzi régiós központnak. Az új körülmények új feladatot is jelentenek a szomszédos népek kulturális együttélési formáinak kidolgozásában. Javíthatják a határon inneni és túli magyarság kapcsolatait.

## **Turizmus**

A kulturális koncepciónak nem feladata a turizmus távlatainak kidolgozása, de néhány pontra fel kell hívnia a figyelmet. Az idegenforgalom városunk gazdaságában stratégiai ágazat, amin belül a kulturális komponens erőteljesebb növelése indokolt. A fesztivál-turizmus népszerűségét kihasználva a „helyi rendezvények” Város Napja, Dödölle Fesztivál, „Sáskajárás-rétesfesztivál” szélesítése kiemelten fontos.

Jó adottságai vannak a városnak konferencia- és sportturizmus kiépítésére.

Sokkal több lehetőség rejlik az erdőségeinkre épülő vadászati turizmusban. Nincs kellően kihasználva a Zalakaros, Hévíz és Balaton közelsége által kínálgató "háttérturizmus", az egyre inkább előtérbe kerülő borturizmus.

A turizmus marketingjének szervezeti, technikai, jogi keretei a Turinform Iroda létrehozásával megvalósultak.

## **Tudományos élet**

Városi fenntartásban tudományos tevékenységet folytató intézmény Nagykanizsán nincs, de 2004-ben a Veszprémi Egyetem Kihelyezett Képzési Helyén az Akadémiai Bizottság Kommunikációs Szakbizottsága megkezdte működését. Tevékenységük már érzékelhető pezsgést indított el a város tudományos életében.

A legtöbb publikáció az informatika, a nyelvészet, a helytörténet és a néprajz területén jelenik meg. Jelentősek a városban lévő intézmények és közgyűjtemények munkatársainak tudományos szakcikkei, tanulmányai, kiadványai.

A helyi tudományos életben fontos szerepet tölt be az immár évente hagyományosan megrendezésre kerülő Identitás Szabadegyetem, illetve a kétévente megrendezett Matematika Konferencia, valamint a Nagykanizsai Tudományos Kutatók Egyesülete.

## **Művészeti élet**

### **Zeneművészet**

A zenei életnek szép múltja és gazdag jelene van. Meghatározó intézményi bázisa a Farkas Ferenc Városi Zeneiskola, amely a zene iránt érdeklődők számára értelmes szabadidős tevékenységet biztosít és felkészít a zenei pályára.

Növendékeik és tanáraik a város kulturális életébe is bekapcsolódnak. Nagysikerű koncertjeik meghatározó eseményei a város zenei életének.

Tanári együtteseik civil szerveződésben működnek: Dolce Musica Vonósnégyes, Rézfúvós Quartett, Fúvós Kvintett és a Zala-megyei nívódíjas Kanizsai Fúvósötös.

Növendék együtteseik: Ifjúsági Vonószeneke, Canisa Juniors Dixieland Együttes, Nagykanizsai Ifjúsági Fúvószeneke, Orff Ütőegyüttes.

A Farkas Ferenc Városi Zeneiskolát a Kanizsai Zeneiskoláért Alapítvány támogatja, hozzájárul a zeneiskola feltételeinek javításához, és évente megrendezi a Kanizsai Művészeti Napokat.

Meghatározó szerepe van a Kanizsa Fúvós Egyesület Olajbányász Fúvószeneke, amely az Erkel Ferenc Művelődési Ház megszűnését követően átkerült a Hevesi Sándor Művelődési Központba. Évtizedek óta kiegyensúlyozott és színvonalas munkát végez, kiemelt arany minősítéssel rendelkezik. Városi rendezvényeinken sikerrel, a lakosság körében nagy tetszést aratva szerepel. Egyik legjelentősebb támogatójuk az önkormányzat. Utánpótlás nevelésben jelenleg gondokkal küzdenek, ezért ezen a téren kiemelten támogatásra szorulnak.

A kórusok közül a legrégebben működő, Hangversenykórus minősítéssel rendelkező Városi Vegyeskar (Cantare '97 Alapítvány). A zavartalan működéshez a Hevesi Sándor Művelődési Központ biztosít helyet. Széleskörű repertoárjukkal nemcsak a városban, hanem külföldön is egyre ismertebbek. Nagy elismertségre tettek szert teltházas koncertjeikkel, hisz évente többször fellépnek a Hevesi Sándor Művelődési Központban és a Felsővárosi Templomban. Tagjai zeneileg jól képzettek, és így méltó partnerei a városunkba érkező vendégzenekaroknak, művészeknek is. Az elmúlt évben nagysikerű CD-t adtak ki.

Az Aranymetszés Alapítvány keretében működik a Szivárvány Énekegyüttes, amely a legmagasabb amatőr zenei minősítéssel (Hangversenykórus cum laude) rendelkezik. Tagjai képzett zenészek és a zeneiskola növendékei. A kis létszámú kórus a belföldi szerepléseken túl sikeresen fellép külföldön is. Megjelent CD-jük nagy tetszést aratott.

A közelmúltban alakult a Farkas Ferenc Városi Zeneiskola gyermekkórusa, amely tovább színesíti a kórusok kínálatát.

A Pedagógus Nőikar tagjai zömmel ének-zene szakos tanárok. Repertoárjuk széles skálát ölel fel.

A város felnőtt kórusai biztosan építhetnek az iskoláinkban eredményesen működő ifjúsági kórusokra. A legrégebbi ezek közül a Batthyány Lajos Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola Virág Benedek Ifjúsági Vegyeskar, amely több helikoni arany díjat és kitüntetést mondhat magáénak. Jelenleg Fesztiválkórus minősítéssel rendelkezik. A kórusmozgalom fontos eseménye az általános iskolai Kodály Zoltán Kórusfesztivál a Körösi Csoma Sándor Általános Iskola rendezésében.

A kóruséletet jelentősen színesítik az egyházi kórusok is.

A város pezsgő kóruséletét jellemzi, hogy az elmúlt 10 évben számos általános iskolai és több nyugdíjas kórus alakult: a Nyugdíjas Dalkör, a Tungstram GE Kórus, a Magyar Vakok és

Gyengénlátók Egyesületének Kórusa, a Honvéd Kaszinó Alapítvány Nyugdijas Kórusa, a Tüttő János Dalkör, Kodály Zoltán Művelődési Ház arany minősítésű Nyugdijas Kórusa. Ezek a kórusok a helyi szereplésen túl sokszor kapnak vidéki meghívást is.

A népzenei hagyományok ápolásában fontos szerepet vállal a Bojtár Népzenei Együttes és Patkó Banda. A város néptánc együtteseinek kíséretén túl önállóan is fellépnek. Európa számos országát megjárták, öregbítve ezzel városunk hírnevét. Több kazettát és CD-t jelentettek meg.

A Horvát Kisebbségi Önkormányzat kórusa a horvát kisebbség kultúrájának megőrzésében és megismertetésében tölt be fontos szerepet.

A cigány folklór népszerűsítői a Kanizsa Csillagai és a Fehér Kígyó Együttes. Sokat turnéznak, több kazettájuk és CD-jük jelent már meg. Gyakran szerepelnek városi rendezvényeken.

A kisebbségi kultúra közvetítése a térség multikulturális hagyományai miatt kiemelt jelentőségű.

A zenei paletta sokszínűségét növeli az egyik műfajba sem sorolható Igricek Együttes. Az óvodás korosztálytól az idősebb korosztályig egyaránt kedveltek. Megzenésített verseikkel, saját szerzeményű dalaikkal rendszeresen szerepelnek a városi, országos rendezvényeken és fesztiválokon. A Megyei Nívódíjjal kitüntetett együttesnek több kazettája és CD-je jelent meg.

Nagykanizsa város közönsége értő rajongója a dzsessznek. Így érthető, hogy a Cserfő Jazzland, valamint a Kanizsa MKB Nemzetközi Jazz Fesztivált nagy érdeklődés kíséri.

### **Táncművészet**

A táncművészet az utóbbi években dinamikus fellendülést mutat városunkban, egyértelműen felsorakozott a zeneművészet mellé.

A néptánc műfajában a Kanizsa Táncegyüttes, a Dél-Zala Táncegyüttes és a Zalagyöngye Táncegyüttes igen nagy népszerűségnek örvend. A helyi szerepléseken túl országosan is ismertek. Évente több alkalommal sikeres külföldi turnén vesznek részt. Repertoárjukban zömmel a rábaközi, méhkeréki és erdélyi táncok szerepelnek. Mindhárom csoport utánpótlása biztosított. E műfajban tevékenykedik a gyermekekből álló Rozmaring Táncegyüttes is.

A modern táncok rajongói az Eraklin Táncklub Egyesület és a közelmúltban alakult Premier Táncklub kínálatából válogathatnak.

Ki kell emelni a tánckultúra idegenforgalmi jelentőségét, miután ez jellegénél fogva nyelvi határok nélkül „fogyasztható”.

### **Képzőművészet**

A város képzőművészeti élete tradicionálisan gazdag és sokrétű. A városban alkotó képzőművészeket a Nagykanizsai Képző és Iparművészek Egyesülete fogja össze. Személyes alkotótevékenységük támogatására eddig is voltak próbálkozások (művészeti alap képzése, képvásárlások, kiállítások támogatása), de a mai viszonyokhoz igazodó átfogó támogatási rendszer kidolgozása - forráshiány miatt - még nem történt meg. Foglalkoztatásuk nyilvános és meghívásos pályázatok útján történik. Elismerésük erősíti kötődésüket a városhoz, és műalkotásokkal gazdagítja Nagykanizsát. Az intézményi galériák és a Zsinagóga jó bemutatkozási lehetőség számukra. A város az egyéni és csoportos alkotótevékenységet egyaránt támogatja.

A Nagykanizsai Fafaragó Egyesület évente szeptemberben egy hetet tölt a Csónakázó-tónál, két-három köztéri szoborral gazdagítva a várost.

Nemzetközileg ismert és elismert a Ludvig Nemzetközi Művésztelep. A nyáron és télen Kendlimajorban egy-egy hetet eltöltő hazai és külföldi képzőművészek nagyszerű kiállítással zárják az alkotómunkát. Fontos szerepet vállalnak a testvérvárosi kapcsolatok erősítésében is.

A város legjelentősebb kiállítóhelye a Képzőművészetek Háza. Több mint 1000 db festmény került a város tulajdonába Sass Brunner Erzsébet és lánya Brunner Erzsébet, illetve Z. Soós István adományai folytán.

### **Népművészet**

A gazdag hagyományokkal rendelkező tárgykotó népművészet mind az alkotók munkásságában, mind a nagykanizsai közösségi kultúrában jelentős értékeket mutat fel. A Móricz Zsigmond Művelődési Házban, a Mindenki Házában és a Kodály Zoltán Művelődési Házban megteremtődtek azok a személyi és műhelyfeltételek, amelyek lehetővé teszik a népművészet néhány ágában az alkotást. Jelentős a Hevesi Sándor Művelődési Központ díszítőművészeti műhelye és szövő szakköre. A Népi Kismesterségek Műhelye egyre népszerűbb, évről évre sikeresebben működik. A kukoricacsuhéból készült tárgyak, a kosárfonás és szövés divat lett, ízlésesen emelve a lakáskultúrát.

Kiskanizsán egyéni kezdeményezéssel a helyi népművészeti tárgyakból a jövőben egy néprajzi gyűjtemény kialakítása indul el.

### **Irodalom**

A Zalai Írók Egyesületének kanizsai csoportja – Kanizsa Műhely - amatőr írói és költői számos kiadvánnyal örvendeztették meg az irodalombarátokat.

Nagy múlttal rendelkezik a TUNGSRAM Hevesi Sándor Versmondó Kör. A Radnóti-díjas rendező vezetésével működő csoport immár három Radnóti díjas versmondót nevelt ki. A város szinte valamennyi rendezvényén fellépnek, nagy sikert aratva.

A Honvéd Kaszinóban öt éve újjáalakult a Diákszínházi csoport, amely nagy úrt pótol a városban.

## **4. AZ ÖNKORMÁNYZAT FENNTARTÁSÁBAN MŰKÖDŐ INTÉZMÉNYEK JELENLEGI HELYZETE**

### **Közművelődési intézmények**

A közművelődés igazi színtere a közösségi tér, ami jogállás és tulajdonviszonyok tekintetében ma nagyon sokszínű képet mutat. Programok tekintetében városi szinten esetenként túlkínálat alakul ki, míg a város peremkerülete helyenként ellátatlan.

Az önkormányzati fenntartású intézmények koordináló és kezdeményező szerepét tovább kell erősíteni.

### **Hevesi Sándor Művelődési Központ**

A város legnagyobb és legjelentősebb művelődési intézménye, amely 1976 novemberétől tanácsi, majd önkormányzati fenntartásban működik. A háromszintes épület 5520 m<sup>2</sup> alapterületű, kiállító-, színház-, kamaraterme, felnőtt és ifjúsági klubja, két szakköri helyisége, illetve egy próba- és egy balett-terme van. Folyamatos nyitva tartással üzemel, a programoktól függően 8<sup>00</sup> órától 20<sup>00</sup> óráig. Széleskörű feladatait 25 fő főfoglalkozású dolgozóval látja el. Tevékenységük köre kiterjed a már említett városkörnyékre is. Technikai felszereltsége a folyamatos pótlások ellenére sem éri el a kívánt szakmai színvonalat (fénytechnika, fűtésrendszer). Az elmúlt időszakban önkormányzati támogatással sor került a hangtechnika kiépítésére, a színpad padozatának cseréjére, valamint egyéb külső karbantartásokra. 2005-ben megtörténik az intézmény teljes felújítása címzett támogatással, ami működési feltételrendszerében komoly előrelépést jelent, tovább erősítve a szakmai tevékenységet.

A színházi előcsarnokban 1994-ben Ifjúsági Galériát, az alagsorban e-Magyarország Pontot alakítottak ki. Színházterme 530 férőhelyes, amelyben évente 50-60 színházi és színházjellegű előadást, 8-10 komolyzenei hangversenyt, 5-7 könnyűzenei koncertet és több iskolai és városi ünnepséget rendeznek.

Három bérlettípusban 1600 felnőtt, hat gyermekszínházi bérletben 2700 gyermek vásárolt bérletet. Színházbérleti rendszere a zalaegerszegi, a budapesti és komáromi társulatokra épül, de vendégül lát más vidéki, valamint határon túli magyar nyelvű színházat is. A bérlettulajdonosok száma évről-évre emelkedik. A színházszereplő közönségnek nyáron a Kanizsai Nyári Színház kínál igényes szórakozást. Népszerű a Nyári Szerenád sorozat.

Nemzetközi rendezvény az évenként megrendezésre Kanizsa-MKB Nemzetközi Jazzfesztivál, melyen világhírű muzikusok is rendszeresen fellépnek.

Jelentős hiányt pótol az évente megrendezett 110-120 ismeretterjesztő előadás, csillagászati, nyugdíjas, humánökológiai és történelmi szabadegyetem.

Az utóbbi évek menedzselési munkáját dicsérik a jelentős szponzori támogatással megvalósuló Tavaszi Művészeti Fesztivál, illetve az Alapítványi Hónap programok.

A galériában rendezett kiállítások a műfajban a legmagasabb igényt is kielégítik, míg a tanulóifjúság képzőművészeti igényeit az Ifjúsági Galéria szolgálja ki.

A művelődési központ nyolc szakmai műhelye közül országos és nemzetközi sikereket ért el a Kanizsa Fotóklub, a Kamera '67.

A népi hagyományok ápolásával és továbbfejlesztésével fontos feladatot vállal a népi díszítő művészeti és szövő műhely.

A fiatalok szabadidejének eltöltését segíti a Világjárók Klubja, a Vakációzz Velünk szünidei programsorozat.

Az intézmény infrastruktúrájával helyet ad konferenciáknak, továbbképző tanfolyamoknak, ismeretterjesztő, szórakoztató, rekreációs rendezvényeknek, lakógyűléseknek és különböző árubemutatóknak is.

A városkörnyék közművelődését és rekreációját részben a Hevesi Sándor Művelődési Központ szakmai felügyelete alatt működő közösségi terek (kulturházak) látják el:

- Nagykanizsa-Bagola,
- Bagola-Fakos,
- Nagykanizsa-Sánc

A Hevesi Sándor Művelődési Központ 1993 óta a Pécsi Tudományegyetem gyakorló intézménye. Fontosnak tartja a helyi kisebbségek kulturális igényeinek kielégítését, ezért 1998-ban együttműködési megállapodást kötött a Cigány-, ezt követően a Horvát Kisebbségi Önkormányzattal, majd 2000-ben hasonló megállapodást írt alá a Városi Diákönkormányzattal. Az intézmény kezdeményezésére alakult meg a Dél-zalai Kulturális Szövetség. Tagjai: Letenye, Zalakaros, Csurgó és Nagykanizsa.

### **Képzőművészetek Háza**

A Képzőművészetek Háza a Hevesi Sándor Művelődési Központ-hoz tartozó közgyűjteményi intézmény. Két állandó kiállításnak ad otthont, de az intézmény aulája alkalmas előadások és komolyzenei rendezvények megtartására is.

2004-ben 21 rendezvényt tartottak, több mint 3600 vendéggel. Ebből 10 zenei, 3 irodalmi és 8 db egyéb előadás volt.

### **Móricz Zsigmond Művelődési Ház**

Az önkormányzat közművelődési intézménye. A művelődési ház 1998. január 1-je óta önálló 2001-től részben önálló költségvetési intézmény. Kiskanizsa városrész mintegy 7000 főt számláló lakosságának kulturális szolgáltatását látja el. Az épület csak részben felel meg

funkciójának, mert állaga folyamatosan romlik. Költségvetésében kevés forrás jut karbantartásra, felújításra.

A múlt évben 54 rendezvényük volt, ebből három nemzetközi szervezésű: Alpok-Adria Nemzetközi Néptánc Fesztivál, Zala Nemzetközi Festő Művésztelep, Nemzetközi Csengey Dénes Vers- és Prózamondó Verseny selejtezőinek helyszíne.

Kiállítóhellyel nem rendelkeznek, így a kiállítások száma alacsony. A Zala Megyei Munkaügyi Központ Nagykanizsai Kirendeltsége a Zala Megyei Művelődési és Ifjúsági Központtal, illetve a Zala Népfőiskolai Egyesülettel közösen rendszeresen szervez tanfolyamokat és szakképzést. Az intézményben működő művészeti csoportok: Kanizsa Táncegyüttes, Zalagyöngye Táncegyüttes, Szikla Rock Zenekar, Igricek, Kanizsa Csillagai.

Együtteseik külföldön is nagy sikerrel szerepeltek. A Kanizsa Táncegyüttes kamaracsoportja Németországban, a Zalagyöngye Táncegyüttes Grazban, a Saubermacher Gálán képviselte városunkat.

2004. január 1-től a Hevesi Sándor Művelődési Központtól átvette a Nagykanizsa-Bajcsa közösségi térnek a működtetési feladatait.

### **Halis István Városi Könyvtár**

Az önkormányzat fenntartásában működő közgyűjteményi intézmény típusát tekintve közművelődési könyvtár. 2001. augusztus 20-án avatta fel a város és a könyvtáros-társadalom az új négy szintes épületet, az első könyvtárlátogató pedig 2001. október 1-jén igényelhette a könyvtári szolgáltatást. Ekkor vette fel az intézmény a kanizsai-zalai könyvtártörténet, művelődéstörténet kiemelkedő alakjának, a város első köz-könyvtárosának és múzeumőrének, Halis István városi tanácsosnak a nevét. Az épület adta lehetőségeket jól kihasználva Nagykanizsa könyvtára minden igényt kielégítő, magas szintű szolgáltatást nyújt.

A 2400 m<sup>2</sup> olvasótérben (két szinten) a könyvvállomány több mint háromnegyede szabadpolcos rendszerben áll a könyvtárhasználók rendelkezésére. A szépirodalomnak mintegy felét, a szakirodalom több mint 80%-át, a leginkább használt szakterületek esetében a szakirodalom egészét rakták szabad polcra. De ezek az arányok még jobbak, ha a friss irodalmat és a dokumentumféleségeket tekintjük: arra törekedtek ugyanis, hogy lehetőleg minden szakirodalmi cím szabad polcra kerüljön! A folyóiratok és más periodikák utolsó évfolyamai mellett a leginkább használtak utolsó 10 évfolyamát is az olvasótérben tartják.

A várossal és a városkörnyékkel kapcsolatos szolgáltatásait több telephelyen látja el:

- Nagykanizsa, Templom tér 5. (fiókkönyvtár),
- Nagykanizsa, Hevesi S. u. 6. (fiókkönyvtár),
- Nagykanizsa-Bagola, Bagoly u. 49. (fiókkönyvtár),
- Nagykanizsa-Miklósfa, Kápolna tér 2. (fiókkönyvtár),
- Nagykanizsa-Bajcsa, Törökvári u. 65. (fiókkönyvtár).

A könyvtár jelenlegi állománya kb. 250.000 kötet. A könyvtárba 430 időszaki kiadvány jár 480 példányban. Külön helyismereti gyűjteménnyel rendelkezik Nagykanizsáról és a mai, illetve történelmi Zala megyéről.

### **Megújult régi és új szolgáltatások a könyvtárban**

A hagyományos könyvtári szolgáltatások zökkenőmentesen szerveződtek újra a könyvtárban annak ellenére, hogy ebben a tekintetben paradigmaváltásról is beszélhetünk.

A könyvtárba lépő látogató minden térítés nélkül olvashat vagy hallgathat zenét, töltheti el idejét tanulással, művelődéssel, tartalmas szórakozással, informálódhat technikai eszközeik segítségével. A helyben használat emelkedésének feltétele volt a könyvtári olvasóhelyek számának növekedése. Amíg a kolostorépület olvasótereiben (a zenei könyvtárat is beleértve)

maximálisan 70-80 ülőhelyet tudott biztosítani, addig a jelenlegi helyen akár 400 olvasó is leülhetne egyszerre. Az új épületben, annak bármely pontján hallgathatnak ma már zenét az érdeklődők 6 db hordozható CD-lejátszó segítségével. Mód van azonban a hagyományos hanglemezek, hangkazetták hallgatására is. A kiemelkedően értékes alkotásokat tartalmazó videó gyűjteményük igen népszerű, a mozgókép kultúra igazi értékeit közvetíti. A helyben használat egyik fontos, önálló része az ingyenes Internet szolgáltatás.

E lehetőség biztosításával az esélyegyenlőség növelését szeretnék segíteni. Többféle Internet szolgáltatást nyújtanak. Az egyik az általánosan alkalmazott, az időkorlátos szabad tematikájú Internet használat. A használat másik módja a szabad időbeosztású, kötött tematikájú használat, mely elsősorban a kutatók, szakdolgozók és a náluk Internet tanfolyamokat végzők számára nyújt lehetőséget munkára, gyakorlásra. Emellett van több gépük a „sürgősségi” igénybevételre, amely csak 10 percre, levelezésre vagy egyszerű és konkrét információkeresésre használható. Az igényeknek és a jogszabályi előírásoknak megfelelően, térítéses szolgáltatásként biztosítják a dokumentumok másolását.

Az egységes szolgáltatási rend mellett azonban megmaradtak a speciális gyermekkönyvtári szolgáltatások. Az új épület sok lehetőséget ad arra, hogy rendezvényeket szervezzenek vagy fogadjanak be. A legtöbb esetben befogadók, helyszínt biztosítanak. Önálló rendezvényeiket a könyvtárhoz kapcsolódó kulturális témákban szervezik: író-olvasó találkozók, szakmai konferenciák.

A könyvtár kedvelt kiállítóhelyé vált. Voltak szakmai, EU-s és művészeti kiállítások egyaránt. Jelenleg két állandó kiállításuk (Halis István emlékkiállítás és a zeneiskolával közösen fenntartott Farkas Ferenc emlékkiállítás) látható.

A könyvtár ma már nem csak tájékoztató, olvasót informáló munkája során tanít, oktat, hanem sajátos témákban – könyvtárhasználati és számítógépes ismeretek terén – is ellát ilyen feladatot.

Látogatottsági mutatói szerint keresett kulturális oldal lett honlapjuk. (elérhető a [www.kanizsa.hu/konyvtar](http://www.kanizsa.hu/konyvtar) és a [www.halisnagykanizsa.bibl.hu](http://www.halisnagykanizsa.bibl.hu) címen). Könyvtári információkat (pl. online katalógus, videó-, CD jegyzék, elérhetőségek, könyvtárunk története, Internetoktatás stb.), részben saját fejlesztésű kulturális tartalmat (pl. műsorfüzet, kanizsai kincsesláda, vándorgyűlés) és partnereik által létrehozott tartalmat (pl. a város honlapja, buszmenetrendek) tesznek elérhetővé.

A könyvtár egyéb szolgáltatásai:

A pályaválasztással kapcsolatos mindennemű tevékenységet a Pályaválasztási Tanácsadó Szolgálat vette át, amit a Zala-megyei Munkaügyi Központ támogatásával tart fenn.

A városi könyvtár több mint ötven városkörnyéki település könyvtárának módszertani gondozását, 33 könyvtár ellátását is biztosítja. Szakmai, pályázati tanácsadást, valamint alapfokú könyvtárosi képzést nyújtanak. Rendezvényeik szervezésében is aktívan részt vesznek. A városi könyvtár a város környék könyvtárainak egy újfajta szolgáltatást biztosít, ez a könyvtár-ellátási szolgáltató rendszer, amelyet a 40 település által létrehozott többcélú kistérségi társulás keretében működtetnek.

## **5. VÁROSI ÜNNEPEK**

Városunk kulturális közéletének lényeges részét képezik a nemzet, a helyi társadalom életében, történetében jelentős helyet elfoglaló események, évfordulók, s az ezekhez kapcsolódó rendezvények, rendezvénysorozatok.

Az ember életét az ünnepnapok teszik szebbé és teljesebbé. A közösség ünnepei erősítik az egyén identitástudatát, a nemzethez és a lakóhelyhez tartozás nagyszerű érzését. Éppen ezért

fontos, hogy az állami ünnepek mellett kialakuljanak, és gyökeret verjenek a helyi ünnepek, rendezvények, megemlékezések is. Fontos, hogy olyan városi ünnepek legyenek, melyeket a polgárok magukénak érznek, aktív, cselekvő részvétellel átélnek és alakítják az eseményeket.

### **Március 15.**

Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc emlékünnepe évek óta a Deák téren kezdődik, majd a város vezetése, pártok képviselői és a város polgárai a 48-as gyalogezred emlékművéhez vonulnak, hogy elhelyezzék a tisztelet és megemlékezés virágait. Az ünnepi műsort mindig más oktatási intézmény diákjai adják. Előző nap az iskolai ünnepek keretében az 1848-49-es forradalom és szabadságharc kegyhelyeinek koszorúzására kerül sor.

### **A Város Napja**

1997 óta kerül megrendezésre városunk első írásos említésének évfordulója tiszteletére. Nagyszabású, városszerte közkedvelt (párhuzamos) sokadalmak és látványosságok testvérvárosi látogatások teszik emlékezetessé. A második napon az ünnepi közgyűlést és a parádés gálaműsort követően a Nagykanizsáért legtöbbet tett polgárokat tüntetik ki.

A rendkívül sikeres programok szervezését mindig egy jól összehangolt csoport végzi.

A kétnapos rendezvény április utolsó péntekén (és szombatján) kerül megrendezésre.

### **Augusztus 20.**

Ekkor ünnepeljük Magyarország európaiságát megalapozó első keresztény királyunkat. A rendezvényt a Hevesi Sándor Művelődési Központ és a Polgármesteri Hivatal gondozza.

A Móricz Zsigmond Művelődési Ház ekkor szervezi - immár hagyományosan - a város egyik nagyrendezvényét, a Nemzetközi Néptáncfesztivált. Az Erzsébet téren egész napos programok megvalósítására (kirakódó vásár, gyermekrendezvények, stb.) kerül sor, majd este tűzijátékkal zárul a nap.

### **Október 6.**

Az Aradi tér – szoborcsoport megvalósításával egy időben az ünnep városi rangra emelkedett. Az ünnepélyes megemlékezésről a Polgármesteri Hivatal és a Hevesi Sándor Általános Iskola gondoskodik. Az iskola diákjainak színvonalas műsorát koszorúzás zárja.

### **Október 23.**

Az 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulóját az önkormányzat, a Hevesi Sándor Művelődési Központ és pártok közreműködésével ünnepli a város. A rendezvény nem csupán ünnep, hanem a város élő emlékezője is. Este fáklyás felvonulás keretében az emlékhelyeken emlékeznek a város polgárai.

### **Bor és Dödölle Fesztivál**

2004 szeptember hónap első szombatján a Hevesi Sándor Művelődési Központ első ízben rendezte meg hagyományteremtő szándékkal a Dél-zalai étkek fesztiválját. Az egynapos, több ezer embert megmozgató rendezvény, népszerű kulturális programokkal fűszerezve, igen nagy sikert aratott.

### **Sáskajárás-rétesfesztivál**

Kiskanizsán minden ősszel megrendezik, szüreti felvonulással indul, rétes sütő versennyel folytatódik, majd a nagy tömegeket felvonultató népszerű utcabállal zárul.

### **Kanizsa Napok Kiállítás és Vásár**

A Zalaegerszegi Vásár Kft szervezésében újjáéledt városunkban a kétnapos rendezvénysorozat. A vásárcsarnok melletti tér optimális helyszínnek bizonyult.

A kulturális rendezvényekkel színesített program lehetőséget biztosít a környékbeli vállalkozóknak a bemutatkozására.

## **6. A VÁROSBAN MŰKÖDŐ NEM ÖNKORMÁNYZATI FENNTARTÁSÚ INTÉZMÉNYEK TEVÉKENYSÉGE ÉS HATÁSA A VÁROS KÖZMŰVELŐDÉSÉRE**

### **Erkel Ferenc Olajipari Művelődési Ház**

Az intézmény 2004. október 1-jén megszűnt. A tulajdonos DKG EAST Rt értékesítette az ingatlant.

Amatőr művészeti csoportjai a Kodály Zoltán Művelődési Házban, illetve az Olajbányász Fúvószenekar a Hevesi Sándor Művelődési Központban működnek tovább.

### **Kodály Zoltán Művelődési Ház**

A művelődési ház és a VOKE a Közművelődési és Szabadidő-Egyesület tagjaként a 22 művelődési ház egyikeként végzi kulturális tevékenységét. Feladata egyrészt a vasúti dolgozók, másrészt a déli városrész speciális kulturális igényének kielégítése. Bevételi forrása az állami költségvetési támogatásból, az önkormányzat dologi támogatásából (teljes rezszi kb 2 millió Ft/év) és pályázati céltámogatásaiból tevődik össze. A művelődési ház lehetőségei alapján csak szerény bevételre tud szert tenni. Az elmúlt évben kiállítás, ismeretterjesztő előadás, klub, táncos és egyéb rendezvény tette színessé a ház programját.

Művészeti csoportjai: Fafaragó Egyesület, Nyugdíjas Énekkar (arany minősítésű), tánccsoport, tánczenekar.

Közösségei: helytörténeti, kertbarát és nyugdíjas klub, játszóház, kosárfonó (kezdő-haladó), fafaragó és virágkötő szakkör.

Az Erkel Ferenc Művelődési Házból átkerült a Dél-Zala Néptánc-együttes, Anonim Alkoholisták Klubja, Kanizsa Műhely Irodalmi Kávéház, Természetjárók Egyesülete, Nagykanizsai Méhész Egyesület, Bányász Nyugdíjas Klub és Tarokk Klub.

### **Nagykanizsai Honvéd Kaszinóért Alapítvány**

A művelődési házat az alapítvány üzemelteti nonprofit jelleggel a városközpont egyik legpatinásabb műemléképületében. Igényes programjaival jól szolgálja az elit és a tömegkultúra igényeit. Céljuk a jelenlegi színvonalat megtartani úgy, hogy továbbra is nyitottak minden érdeklődésre, kezdeményezésre.

Kiemelt figyelmet fordítanak a fegyveres erőkhöz és testületekhez tartozó csoportokra, segítik rendezvényeik megszervezését. Erőfeszítést tesznek a jelenleg működő művészeti kiscsoportjaik megtartására, szakmai színvonaluk fejlesztésére.

A permanens művelődés jegyében és a gazdálkodás szempontjainak figyelembe vételével felvállalják a hagyományos felnőttképzést is.

A Penta Unió Oktatási Centrummal közösen szervezik a mérlegképes könyvelői tanfolyamokat és a nagy érdeklődésre számot tartó adóegyetemet.

A házban az alábbi művészeti kiscsoportok működnek: Honvéd Kaszinó Rover Mazsorett Csoport, Honvéd Kaszinó Rover Mazsorett Utánpótlás Csoport, Eraklin Táncklub (kiscsoport, ificsoport, felnőttek), Színhátszókör, Rock and Roll Csoport (ifi táncos, kiscsoport), Nyugdíjas Klub kórusa, Modern Tánccsoport.

A következő rendszeres művelődési formáknak adnak helyet: Fegyveres Erők és Testületek Nyugállományúak Klubja (260 fős létszámmal rendszeresen működnek), Határőr Nyugállományúak Klubja, Honvéd Hagyományőrző Egyesület, Kártya-kör.

Az egyre szélesebb tömegeket vonzó "Galéria-sorozat" keretében havonta egy-két alkalommal lehetőséget biztosítanak a világ bármely részéről érkező amatőr vagy hivatásos művész számára a bemutatkozásra. A galéria városszerte kedvelt kiállításai révén kapcsolatteremtő szerepet tölt be a helyi művészek, valamint a helyi és regionális galériák között.

Rendszeresen szerveznek irodalmi esteket, könyvbemutatókat, író-olvasó találkozókat.

A Honvéd Kaszinó -a Zala megyei írók nagykanizsai csoportjával közösen- kibővítette tevékenységét az irodalomkedvelők irányában. Havi rendszerességgel lehetőséget biztosítanak nagykanizsai irodalmárok bemutatkozására, illetve évről évre kapcsolódnak a költészet napja és könyvbarát rendezvényekhez. Dicséretes a fiatal szárnybontogató tehetségek támogatása.

Lehetőségeiket kihasználva próbálnak megfelelő feltételeket teremteni a kulturált rekreációhoz: vetélkedők, sakkbajnokságok, divatbemutatók, baráti találkozók, élménybeszámolók.

A közösségformálás anyagi feltételeit saját bevételeikkel tudják biztosítani.

### **Miklósfa - Mindenki Háza**

A művelődési ház a helyi Közművelődési és Városszépítő Egyesület tulajdonát képezi. Elsősorban a városrész művelődési és rekreációs igényeinek kielégítését szolgálja.

Két rendszeresen működő klubja van, az ifjúsági és nyugdíjas klub.

Az ifjúsági klub havonta rockzenei rendezvényeket szervez.

A nyugdíjas klub kéthetente tartja összejöveteleit, ahol borászattal, egészségüggyel illetve egyéb aktuális kérdésekkel foglalkoznak.

Havi rendszerességgel kiállítást és évente négy alkalommal gyermekszínházi előadást szerveznek. Minden tavasszal megrendezik a mezőgazdasági és ipari vásárt. Nyaranta "táborra" alakítják a házat, és a gyerekeknek a Kaán Károly Környezetvédelmi Egyesülettel közösen szabadidős programokat szerveznek. A megyei népfőiskolai egyesülettel közösen egyhetes bentlakásos kézműves felnőttképzést tartanak. Nyaranta a kovásznai Körösi Csoma Líceum diákjait és pedagógusait látják egy-egy hétre vendégül. Heti két alkalommal angol nyelvtanfolyamot tartanak. A Honvéd Thúry SE karate serdülői a házban tartják edzéseiket. Hagyományos táncos rendezvényt évente négy-öt alkalommal szerveznek.

Legnépszerűbb rendezvényük az évente télen megrendezésre kerülő Répafőző verseny.

### **Bogdán János Cigány Kisebbségi Közösségi Ház**

Az intézmény fenntartója a Cigány Kisebbségi Önkormányzat. Nagykanizsa önkormányzata 1998 októberében adta át az ingatlant azzal a céllal, hogy a cigány kisebbségnek biztosítsa a kultúrálódás, továbbképzés és szervezett oktatás feltételeit.

Itt találtak otthonra a város különböző oktatási intézményeiben szétszórta működő szakkörök, klubok. A legfontosabbak a cigány nyelvi szakkör, versmondókör, képzőművészeti kör, cigány hagyományos mesterségek szakköre és a cigány hagyományápoló együttes.

Itt működik a hétvégi kollégium, amely különböző oktatási tevékenységeivel a cigánytanulók felzárkóztatásában és tehetséggondozásában vállal komoly feladatot. A Zsigmond Vilmos és Széchenyi István Szakképző Iskola telephelyeként a felnőttoktatásban is kiemelkedő szerepet vállal.

Állandó rendezvényeik: Anyák napja, roma kulturális nap, gyermeknap, kulturális és sportnap, cigány holocaust megemlékezés, mikulásünnepség, karácsonyi ünnepség, rendőrnapi, kulturális roma randevú, nemzetiségi nap, öregek karácsonyi fenyőünnepsége, kamararendezvények (író-olvasó találkozók, irodalmi és zenei pódiumműsorok, lakossági fórum).

Az intézmény udvari kőépületének két termében került elhelyezésre a Dél-dunántúli Cigány Közgyűjtemény, a 20. századi cigány képzőművészeti, cigány hagyományos mesterségek (kosárfonás, fafaragás) gyűjtemény és állandó kiállítás, a történelmi dokumentációs és néprajzi gyűjtemény, valamint a megközelítően 2000 kötetes könyvtár. Ez nagyrészt cigány származású írók és költők műveit és a cigányságról szóló néprajzi, történelmi, szociológiai, zenei témájú irodalmat, folyóiratokat tartalmazza.

### **Thúry György Múzeum**

Nem önkormányzati intézmény, a Zala Megyei Múzeumok Igazgatóságához tartozik és sajátos szakmai és közművelődési tevékenységet végez: városkörnyéki régészeti feltárások, kiállítások rendezése, helytörténeti, történettudományi konferenciák szervezése.

2000-ben adták át a Zrínyi u. 62. sz. alatti épületét, amely a több tízezres leltározott gyűjtemény raktározásának gondjait oldotta meg.

Ugyanezen évben nyílt meg az "Emlékek a múltból" címmel a múzeum 50 éves legszebb szerzeményeiből álló kiállítás, amely jelentős elismerést aratott a szakmában és a lakosság körében.

A Vasemberház emeleti helységét 1981 óta használták képtárként, 2000-ben átadták hasznosításra a városi önkormányzatnak.

Az Erzsébet tér 11. számú épületegyüttesük eladás alatt áll.

Jelenleg a múzeum munkatársainak fő feladata az M7-es út nyomvonalának feltárása, a leletmentés. Az önkormányzat az előkészítés alatt álló új állandó kiállítás pályázati önrészehez 4 millió Ft-tal járult hozzá. Biztosította továbbá a város polgárainak az ingyenes múzeumlátogatást azáltal, hogy a belépőkből kieső forrást a fenntartónak évente átadja.

### **MOZI**

#### **Apolló Filmszínház**

Az önkormányzat tulajdonát képező épületegyüttest a zalaegerszegi Apolló Kft. működtette. A Kanizsa Plaza piaci erőfölénye kétségesen tette létjogosultságát, ezért beszüntette működését.

Az épület védett, felújításra szorul, műemlékvédelem alatt áll, felújítása folyamatban van.

### **TIT Öveges József Ismeretterjesztő Egyesület**

A hagyományos értelemben vett tudományos ismeretterjesztés az egyesület tevékenységében pénzügyi lehetőségek híján visszaszorulóban van. A különböző képesítést nyújtó tanfolyami képzések és pályázatok, elsősorban a működési költségek előteremtését szolgálják.

Az egyesület fontos, évről-évre nagy látogatottságnak örvendő meghatározó rendezvényei a Csillagászati Szabadegyetem, az irodalmi és egészségügyi előadássorozatok, amelyeket a jövőben is támogatni kell.

### **Kulturális vállalkozások**

A városban működő egyes vállalatok olyan szórakoztató kulturális programokat szerveznek, amelyekkel a saját dolgozóik mellett megszólítják a város lakosságát is.

Eltérően az önkormányzati intézmények által szervezett kulturális programoktól, ezeken a rendezvényeken a nagyobb gazdasági potenciál birtokában mind a szervezés, mind a lebonyolítás - különösen multinacionális cégek esetén - elsősorban piaci alapokon történik. Ugyanez vonatkozik a városban működő egyéb kulturális vállalkozásokra, amelyektől az önkormányzat és az intézmények gyakran rendelnek meg speciális eszközrendszert igénylő szolgáltatást.

## **GALÉRIÁK**

### **Egry József Galéria**

A város tulajdonában lévő épületet a MOL Rt. Szálloda és Üdültetési Üzletága tartotta fenn. Jelenleg a galériát nagykanizsai iparművész üzemelteti-vezeti vállalkozási alapon és elsősorban kanizsai valamint városkörnyéki művészeknek biztosít bemutatkozási lehetőséget.

### **Petró Galéria**

A magánvállalkozásban létrejött galéria esztétikus környezetével, gazdag kiállítási anyagával és színes irodalmi és egyéb kulturális programjaival, az értelmiségi elit egyik társasági központja lett.

Néhányan a neves kiállítók közül: Borsos Miklós, Melocco Miklós, Szurcsik József, Gross Arnold, Reich Károly, Artner Margit és Budai Mihály.

### **Hevesi Sándor Művelődési Központ kiállítóterme**

Havi rendszerességgel szerveznek kiállításokat. Évente két alkalommal nagykanizsai képző- és iparművészek is kiállítanak.

Néhány kiállító a legsikeresebbek közül: Erdős László festőművész emlékkiállítása, Petrás Mária keramikumművész kiállítása, Kanizsai Képző- és Iparművészek Egyesületének kollektív tárlata, Pulai Lászlóné népi iparművész és szakköreinek kiállítása, A Hevesi Sándor Művelődési Központ Szövő Műhelye, Jerausek Gyula és Wegroszta Zoltán fafaragó népi iparművészek tárlata, Csávás Csaba és Ferkovics József kiállítása, 29. Életünk Országos Fotópályázat kiállítása, A nagyatádi SZÍN-FOLT, a szombathelyi Folt-Mix és Kanizsai Foltvarró Kör kiállítása, Peterman Károly fotókiállítása.

### **Kanizsa Trend Galéria**

Néhány éve hozta létre a Kanizsa Trend Kft. Igényes kiállításai az országos és nemzetközi hírű művészeknél lehetőséget biztosít kanizsai képzőművészek bemutatkozására is.

Hangulatos és otthonos miliője a művészek és művészetbarátok kedvelt társasági színhelye.

Kiállítók a teljesség igénye nélkül:

Orosz János festőművész, Sebestyén János festőművész, Várkonyi János festőművész, Maklány Kálmán festőművész, Győrfi András festőművész, Erika Horányi festőművész Ausztriából, Georg Brodner festőművész Ausztriából, Karl Kern festőművész Ausztriából

### **Hevesi Sándor Általános Iskola**

Havi rendszerességgel szerveznek kiállításokat. A kiállítások jelentős szerepet játszanak a tanulók vizuális nevelésének és esztétikai szemléletének fejlesztésében.

Többnyire teltházasan rendezvényeik a keleti városrészből is sok látogatót vonzanak.

Néhány kiállító: Ackermann Éva festőművész, Kossuth Tivadar vajdasági festőművész, Czinki Ortrun német festőművész, Dr. Czinki László kertépítész, Bene János festőművész, Borszéki Ildikó művésztanár.

### **Dr. Mező Ferenc Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola**

Kiállításait havi rendszerességgel nyitják. Az emeleti aulában lévő galériájuk nagyban hozzájárul a tanulók esztétikai neveléséhez, szerves része az intézmény pedagógiai programjának.

Néhány kiállító: Szécsényi László akvarell, Ambrus Márta keramikus művész, Varga György fotóriporter, Czinki Artur festőművész, Varga Klára festőművész, Bálints Kálmán

emlékkiállítás Lichtenwaller Zoltán festőművész, Kassainé Szarjas Gertrúd rajzpedagógus, Tóth Krisztián fotográfus.

## **7. A VÁROSBAN MŰKÖDŐ EGYHÁZAK ÉS INTÉZMÉNYEIK**

### **Történelmi egyházak:**

Római Katolikus Egyház:

- Jézus Szíve Plébánia
- Sárlos Boldogasszony Plébánia
- Szent Imre Plébánia
- Szent József Plébánia
- Miklósfalva Plébánia

Református Egyházközség

Evangelikus Egyházközség

Izraelita Hitközség

### **Vallási közösségek:**

- Hetednapos Adventista Közösség
- Hit Gyülekezet
- Jehova Tanúi

A rendszerváltást követően az egyházak jelentős történelmi múlttal rendelkező kulturális közösségei újjászerveződtek, s ma már ismét kiemelkedő szerepet töltenek be a város közművelődésének életében.

A templomokban megtartott fontosabb rendezvények:

Római Katolikus Egyház: Oktatási intézmények karácsonyi hangversenye, vallási közösségek, civil szervezetek előadásai, koncertjei, ezen belül kiemelkedő a Batthyány Lajos Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola által nagy sikerrel bemutatott TeDeum és a hagyományosan teltházasan a Városi Vegyeskar koncertje.

Református Egyház: Kanizsai Esték előadássorozat.

Evangelikus Egyház: Finnországból érkező vendégművészek koncertjei.

## **8. CIVIL SZERVEZETEK, KÖZÖSSÉGEK**

Ahogy az egyesülésről szóló 1989 évi II. tv. megszületett, városunkban is mozgásba lendültek a különböző érdekcsoportok és az érdeklődési köröknek megfelelően különböző alapcélú létrejöttek a civil szervezetek. Az elmúlt években több új közösség szerveződött, közülük jelentős számban olyanok, amelyek célul tűzték ki a kulturális értékek feltárását, megőrzését, a hagyományok ápolását, a polgárok érdekérvényesítését.

A civil szervezetekkel szemben támasztott elvárás, hogy megerősödve egyre több állami feladatot vegyenek át, ma még csak részben teljesül. Lehetséges, hogy idővel alkalmasak lesznek egyes feladat-együttesek ellátására, ma viszont sokan abban a tévedésben vannak, hogy az áhított jövőt összetévesztik a valósággal. Bár egyes civil szervezetek az elmúlt 10 év alatt elő tudtak állni jó szakmai programokkal, mégis az a jellemző, hogy a városunkban bejegyzett

346 (ebből: 130 alapítvány és 216 egyesület) civil szervezetből alig 20 % működik ténylegesen. A többiek névleg léteznek, vagy csak a "pénzosztásnál" jelentkeznek.

A város elsősorban a köz érdekében tevékenykedő szervezeteket támogatta és támogatja jelenleg is.

Feltétlenül említést érdemel az újonnan létrejövő, civil ernyőszervezetként is működő Dél-zalai Civil Fórum Egyesület.

## **9. MÉDIA**

A kultúrához való hozzáférésben egyre nagyobb a média súlya, ezen belül is kiemelkedő a televízió és Internet szerepe. Az új technikai és technológiai megoldások kultúrára és ahhoz kötődő szolgáltatásokra gyakorolt hatása ma még nehezen tervezhető, de gyors elterjedése nagy kihívások elé állítja a kultúra szervezőit, közvetítőit.

### **Sajtó**

A rendszerváltást követően gombamód szaporodtak a helyi újságok, szinte alig volt olyan nagyobb szervezet, közösség, amelyik ne kísérelte volna meg önálló lap kiadását. Napjainkra már letisztult a kép, egyes folyóiratok elhaltak, mások megerősödtek. Önálló napilap nem jött létre. A Kanizsa Dél-zalai Hetilap, mint önkormányzati tulajdonban lévő hetilap ingyenesen, 23.000 példányban jelenik meg és eljut minden családhoz.

A Kanizsa Extra, a Szuperinfo és a Maraton szintén ingyenes, de elsősorban reklámhordozók.

A havonta megjelenő Régió Kanizsa Magazin fontos közéleti eseményekről tájékoztat.

A helyi lapok sorában jelentősek a városban működő iskolák diáklapjai. Ezek a lapok népszerűek a diákok körében, tartalmuk átlépi az iskolai kereteket, gyakran foglalkoznak közérdekű városi témákkal, esetenként interjút készítenek helyi közéleti személyiségekkel.

A Zalai Hírlap, mint közéleti napilap immár külön oldalon foglalkozik városunk eseményeivel.

Negyedévente megjelenik a Pannon Tükör című kulturális folyóirat, melyben kanizsai írók, költők rendszeres publikálásra kapnak lehetőséget. Ez a periodika főleg az értelmiségnek szól. Igényes és színes tartalmával túlnőtte Zala megye határait. Az önkormányzat rendszeres támogatást biztosít a folyóiratnak, a kanizsai vonatkozású publikációit 5 fős team segíti.

### **Kanizsa Televízió Kft**

A Kamera '67 Filmklubból nőtte ki magát az a csoport, amely ma irányítja az önkormányzat tulajdonában lévő Kanizsa TV Kft-t. Műsoruk zömmel közéleti, információs jellegű. Műsorstruktúráját, műsorszolgáltatási tevékenységi körét alapvetően és döntően az Országos Rádió és Televízió Testülettel megkötött műsorszolgáltatási szerződés határozza meg. Nagykanizsa Megyei Jogú Város Közgyűlésének döntése értelmében a Kanizsa TV Kft alapítóként csatlakozott a Hálózatos Televíziók Részvénytársaságához. Az Országos Rádió és Televízió Testület 2000 októberében engedélyezte az Rt-ben résztvevő helyi televíziók számára a hálózatba csatlakozást, egyben 24 órás adásidőre módosította az érintett televíziók műsorszolgáltatási szerződését. Ennek alapján a Kanizsa TV Kft eddigi 8 órás adásideje 2001 évtől 24 órára növekedett. Így természetesen a mostani Lapozó további működése biztosított. Immár négy éve folyamatosan készítik a Zalai Magazint.

### **Zala Rádió**

A Magyar Rádió Nagykanizsai Körzeti Szerkesztősége jellegénél fogva regionális. Információikat Zala Megyén kívül Nyugat-Somogyból szerzik be, illetve adásuk ott is hallható. Az itt készült anyagok egy része megjelenik a Magyar Rádió központi műsoraiban, illetve a regionális szerkesztőségek országos programjaiban is. A rádió működése szempontjából fontos

szerepet kap az archívum fejlesztése. Az elmúlt hat évben több olyan zenei programot rögzítettek, amelyek felvétele a későbbiek során compactt diskben történő megjelenítésére is alkalmasak. A helytörténeti és kultúrtörténeti felvételek az iskolai oktatásban is felhasználhatók. A lehetőségekhez mérten technikai háttérrel biztosít egyes helyi kulturális programok megjelenítésére (lemezfelvétel, Tavaszi Művészeti Fesztivál fő támogatója).

## **10. KÖNYVKIADÁS**

Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata évente kb. 3.000 E Ft-ot költ helyi kiadványok (helytörténeti munkák, irodalmi alkotások, régészeti, egyéb kultúrtörténeti munkák) megjelentetésére. E művek szerzői jeles értelmiségiek, történészek, muzeológusok, művészek, könyvtárosok, helytörténeti kutatók.

2004. évben támogatott kiadványok:

- Monográfia II. kötet (előkészítése, megjelenés 2005-ben)
- Honismereti Füzetek sorozat folytatása
- Kanizsai alkotók művei (katalógusok, verseskötetek)
- Megyei kiadványok
  - Együttélés és kirekesztés - Zsidók Zala megye társadalmában
  - Wlassics Gyula és művészete
  - '56 Zala megyei kronológiája és személyi adattára I. II. kötet

## **11. A VÁROS KÖZMŰVELŐDÉSÉNEK REGIONÁLIS ÉS ORSZÁGOS KISUGÁRZÓ HATÁSA**

Városunk évtizedek óta meghatározó szerepet tölt be a város vonzáskörzetének kulturális életében is.

Az idegenforgalomhoz köthető kulturális rendezvények túlmutatnak a térségen, és ezek országosan is ismert rendezvényekké váltak (Tavaszi Művészeti Fesztivál, Nemzetközi Néptánc Fesztivál, és Kanizsa Napok Kiállítás és Vásár).

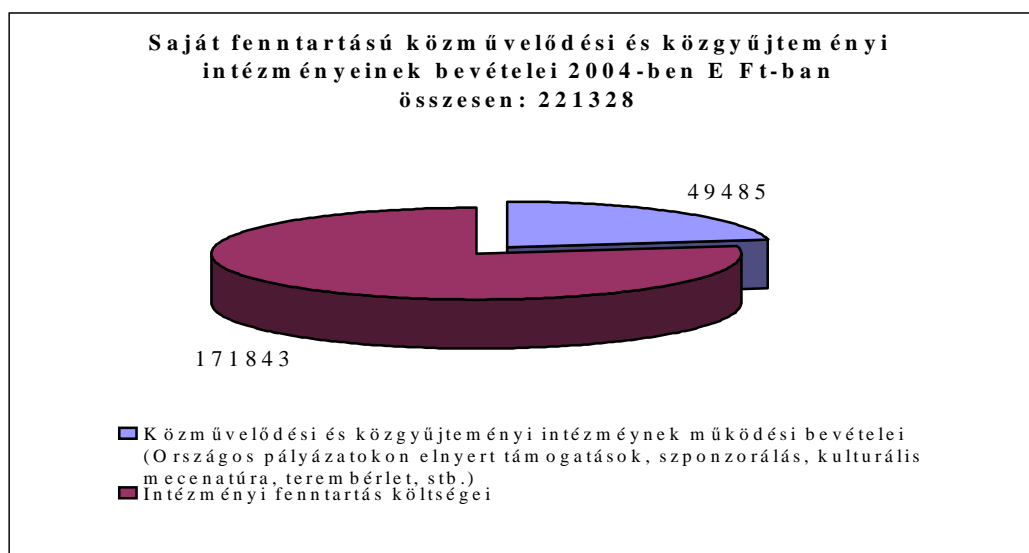
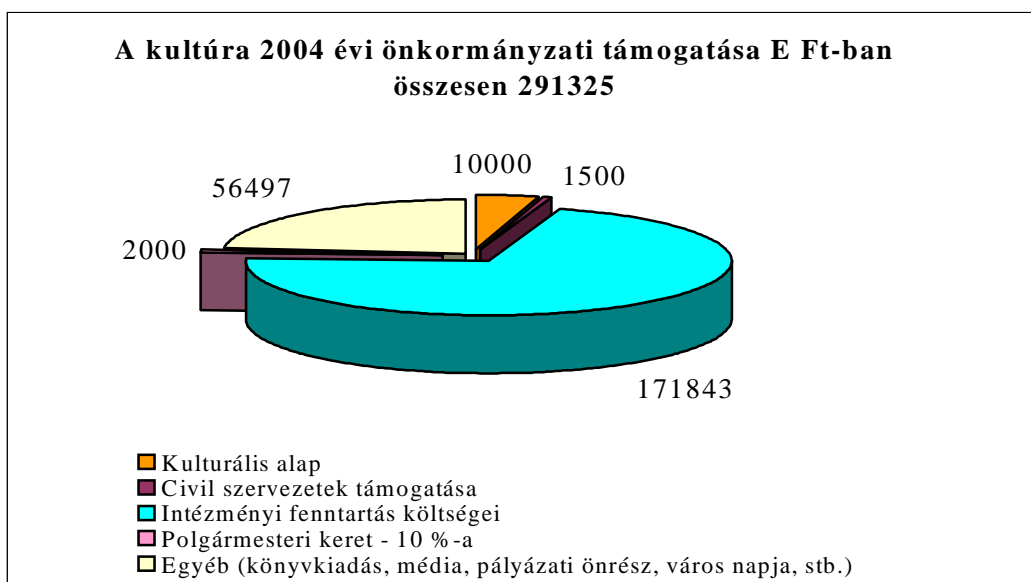
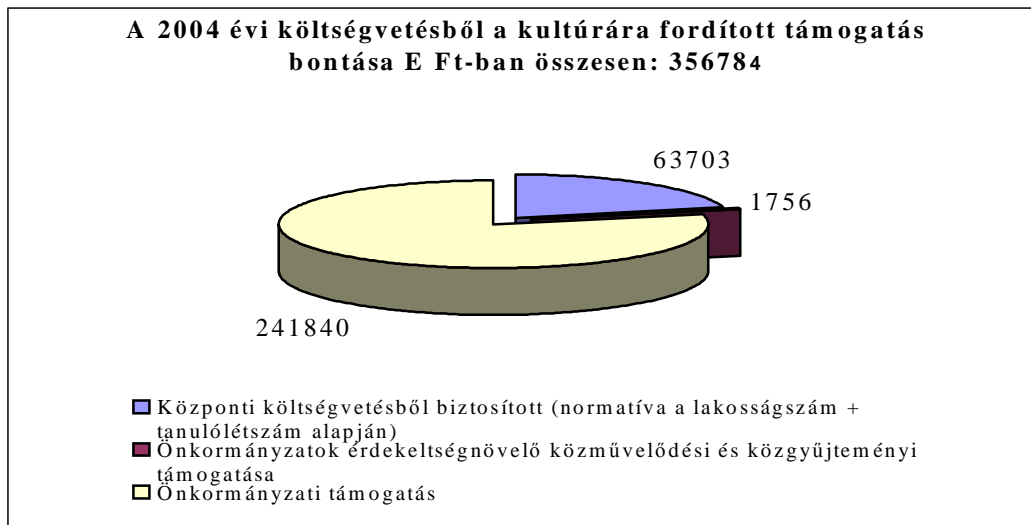
A testvérvárosi és partnervárosi kapcsolatok egyre szélesebbé válása, a kétoldalú kapcsolatokon keresztül megvalósuló cserelátogatások (Kovászna, Puchheim, Hirson, Akko, Salo, Gleisdorf, Kazanlak, Togliatti) jól szolgálják egymás kulturális értékeinek megismerését, a kultúra értékeinek őrzését, közvetítését, átadását.

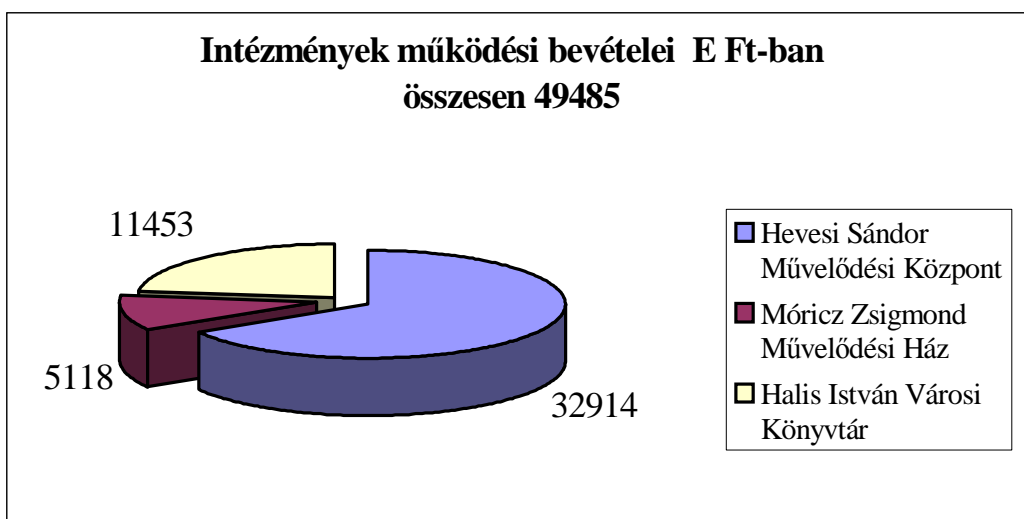
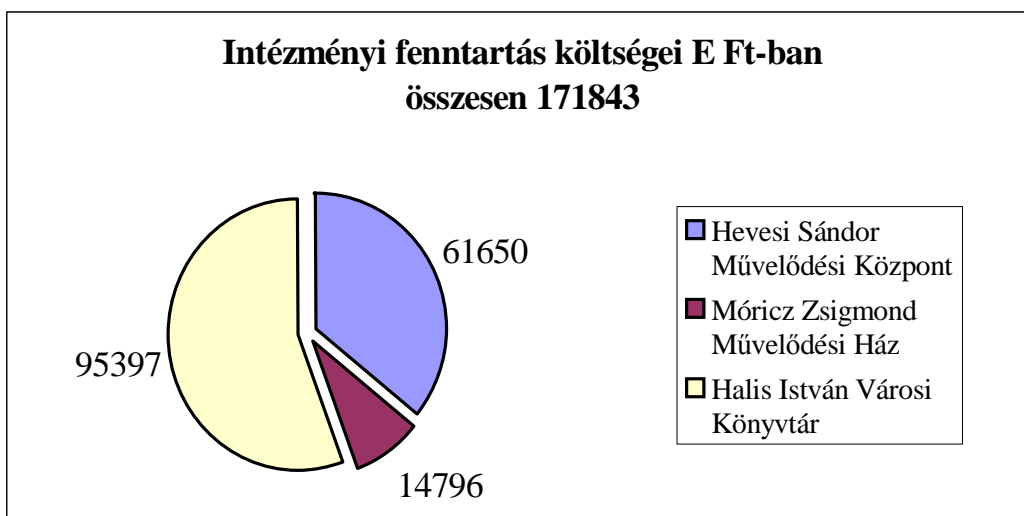
## **12. A KÖZMŰVELŐDÉSI FELADATOK PÉNZÜGYI HÁTTERE**

**A közművelődési alapellátás pénzügyi háttérét több forrás biztosítja:**

- a központi költségvetésből biztosított, (normatíva a lakosságszám és a tanulólétszám alapján).
  - önkormányzatok érdekeltségnövelő közművelődési és közgyűjteményi támogatása.
- önkormányzati támogatás (költségvetésben biztosított),
  - kulturális alap
  - civil szervezetek támogatása
  - intézményi fenntartás költségei
  - polgármesteri keret ~ 10 %-a
  - egyéb (könyvkiadás, média, pályázati önrész, város napja stb.).
- közművelődési és közgyűjteményi intézmények működési bevételei

(országos pályázatokon elnyert támogatások, szponzorálás, kulturális mecenatúra, terembérlet stb.)





### 13. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEK

**A kultúra, mint az esélyteremtés eszköze** legyen hozzáférhető mindenki számára. Ennek érdekében

- A közművelődéshez szükséges ellátó rendszer kiépítése a peremkerületekben és az intézményi koordináció - esetleg indokolt integráció - megteremtése.
- A közösségi szintérenként működő önkormányzati intézményhálózat teljes körű kiépítése, az épületek felújítása és új kommunikációs technikákkal való ellátása.
- A különböző kulturális feladatot ellátó intézmények, közösségi szintek és ellátó rendszerek többcélú funkcióra alkalmas integrált nonprofit szervezeti formáinak kialakítása.

**A nemzeti és helyi kulturális hagyományok és értékek megőrzése és bővítése**

Műemlék és helyi védelem alatt álló épületek felújítása és bekapcsolása a kulturális és oktatási ellátórendszerbe.

- Az eklektikus stílusú **Városi Filmszínház** – gyermek, ifjúsági, civil közösségi tér és konferenciaközpont funkcióval.
- A késő barokk **Magtár** – Magyar Plakátmúzeum kialakítása (2005)
- A klasszicista **Zsinagóga** - alapvetően többfunkciós, de elsősorban közművelődési közösségi tér kialakítása.
- A **Nagyrác úti iskola** - helyi védelem alatt álló épületében a felszabaduló helyiségek helytörténeti, sport, közgyűjtemények elhelyezése.
- **Tűzoltómúzeum** - a Thúry György laktanya területén, a volt élelmezési és ruházati raktár épületének helyén.

### **A művészet kiemelt támogatása**

- Tehetséggondozás
  - Ösztöndíjrendszer kialakítása
  - Tehetséges fiatal művészek „menedzselése” hazai és nemzetközi vonatkozásban testvérvárosi kapcsolatok kihasználásával.
- Művészek támogatása megrendelésekkel pl.: köztéri alkotások előzetesen elkészített szakmai program alapján.
- „Művészeti iskolák” támogatása
  - Ludvig Nemzetközi Művésztelep
  - Faszobrászat – Nagykanizsai Fafaragó Egyesület
  - Zalai Írók Egyesülete – Kanizsa Műhely
  - Aranymetszés Alapfokú Művészeti Iskola
  - Szent Cecília Zeneiskola
- Új technikákon alapuló új művészeti területek patronálása.
- Új nemzedékek kezdetben szubkulturaként megjelenő kezdeményezéseinek támogatása.

### **Esélyteremtés, új célcsoportok megnyerése**

- Felnőttoktatás kínálatának bővítése – felnőtt- és időskorú tanulás népszerűsítése az egészség és hasznosságtudat megtartása érdekében.
- A kulturális lehetőségekhez való hozzáférés biztosítása a hátrányos helyzetű, alacsony iskolázottságú rétegeknek.
- A vidék és város közti különbség kompenzálása kistérségi együttműködéssel a kultúra területén.
- Követhető kulturális fogyasztási minták erősítése.

### **Gyermekművelés erősítése**

- Szorosabb együttműködés az iskolai és azon kívüli kulturális szolgáltatásokban (az iskolák rendelkeznek főállású szabadidő-szervezővel).
- A gyermekművelés intézményes feltételeinek megteremtése (gyermekház).
- A művészeti oktatás támogatása.

### **A kultúra gazdaságélénkítő hatásainak kihasználása**

- Kulturális turizmus és ezen belül a **fesztiválturizmus** erősítése – Nagykanizsa és a térség arculatához, hagyományaihoz illeszkedő „nagyrendezvények” erősítése, illetve újak életre hívása.

### **A civil kezdeményezések kiemelt támogatása**

Civil szervezetek felkarolása, infrastrukturális feltételek megteremtése. Civil szervezetekkel szembeni követelményünk, hogy folyamatosan – immár megerősödve – egyre több állami feladatot vegyenek át.

A polgáriasodás egyik feltétele a civil közösségeken alapuló helyi akarat és igény érvényesítése. Ez működési formáját tekintve azt jelenti, hogy az önkormányzat a peremkerületeken lévő (Sánc, Bagola, Kisfakos, Palin és Bajcsa) közösségi színterek működését közművelődési megállapodással adja át a helyi civil szervezetnek. Ebben az esetben a „volt” intézményi telephely alapján a Hevesi Sándor Művelődési Központ, illetve a Móricz Zsigmond Művelődési Ház szerződésben rögzítettek szerint szakmai segítséget nyújt az adott civil szervezetnek. A Halis István Városi Könyvtár meglévő fiókkönyvtár hálózatát és a könyvtári szolgáltatást össze kell kötni a közösségi terek működtetési rendszerével.

**A könyvtári** szolgáltatás minőségeinek megtartása, akciók a könyvtárhasználat, olvasás népszerűsítésére. Digitális könyvtárszolgáltatás kiterjesztése.

## **14. MEGVALÓSÍTÁSHOZ SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEK**

### **Hevesi Sándor Művelődési Központ**

Átfogó felújítása lehetővé teszi, hogy a mai követelményeknek megfelelő „infrastrukturális” háttér rendelkezésre álljon a megújuló intézményben.

A közösségi terek, a kiscsoportos foglalkozások színtereit célirányosabban kell kialakítani, biztosítani szükséges a megszűnt Erkel Ferenc Olajipari Művelődési Ház és egyéb civil szervezetek csoportjainak befogadását.

A létkultúra közvetítését és fejlesztését szolgáló közművelődési gyakorlat színvonalát emelni kell, a jelenlegi szakmai tevékenység jó színvonalának megőrzésével.

### **Móricz Zsigmond Művelődési Ház**

A művelődési ház alaptevékenységét úgy kell meghatározni, hogy az elsősorban a városrész (Kiskanizsa) kulturális és rekreációs igényeit elégítse ki.

A legsürgősebb feladatok közé tartozik az épület állagának (külső-belső) felújítása, a nyílászárók és berendezési tárgyak cseréje.

Az ismeretterjesztő előadások színvonalas megtartásához audiovizuális eszközök beszerzése halaszthatatlanná vált.

Meg kell keresni azokat a kiaknázható külső és belső forrásokat, amelyek felszámolják a jelenlegi likviditási gondokat (profitorientált rendezvények szervezése) és stabilizálják az intézmény működését.

A közösségi színterek kialakításánál biztosítani kell a Nagykanizsa-Bajcsa közösségi tér kiépítését, a rendezvények szervezését. A létkultúra közvetítését és fejlesztését szolgáló közművelődési gyakorlat – amely nincs, vagy nagyon kismértékben van jelen a szakmai munkában – formáit és módszereit rövid időn belül ki kell dolgozni és élővé tenni.

A helyi kultúra és közhasznú kulturális szolgáltatások minőségét a jövőben folyamatosan erősíteni szükséges.

### **Halis István Városi Könyvtár**

Az új könyvtár eddigi szolgáltatási minőségét megtartva végezze tovább tervszerű állománygondozását és folytassa a számítógépes feldolgozást.

Digitális könyvtárfejlesztés a térségi feladat és a felsőoktatás kiszolgálása érdekében kiemelt feladat.

### **Többcélú közgyűjteményi intézmény létrehozása**

Az alábbiakban felsorolt részben kialakítás alatt álló intézmények fenntartására egy non profit szervezet létrehozása indokolt. A jó színvonalon történő működtetéshez ki kell alakítani a megfelelő szakmai hátteret. Elkerülhetetlen az előírásnak megfelelő képzettségű szakember - művészettörténész – alkalmazása (pl. a „Kiskastély” esetében már jelenleg is kötelező lenne).

### **Plakátmúzeum**

Az önkormányzat az „integrált helyi fejlesztések ösztönzése” című program pályázatán (Orpheus) 168 millió Ft-ot nyert, az Erzsébet tér 14-15. szám alatti volt magtár épületének és környezetének felújítására. A felújított épület ideális helyszín egy plakátmúzeum kialakítására.

### **Zsinagóga**

A volt zsinagóga épülete műemlékvédelem alatt áll, a város egyik legértékesebb műemléke. Jelentős történeti és építészettörténeti értéket képvisel országos szinten is. A protestáns és zsidó templomépítészetben általános teremtemplomok, a klasszicista téralkotás legszebb hazai emléke.

Az épület megmentése érdekében a város évtizedek óta óriási erőfeszítéseket tesz, a korábbi években több kezdeményezés indult, ennek ellenére azok forráshiány miatt nem vezettek eredményre.

**A Nagyrác úti iskolaegységben** 2005 június végén megszűnik az oktatás. A továbbra is ott működő óvodai egység mellett felszabaduló udvari helyiségek ideális teret biztosítanak kisebb közgyűjtemények (iskolatörténeti, néprajzi, és babagyűjtemény) elhelyezésére, illetve teleház klub létesítésére.

Célszerű a működtetést „helyi” civil szervezetnek átadni, hogy a speciális igények, helyi szinten valósulhassanak meg.

### **Tűzoltó Múzeum**

A Thúry György laktanya területén, a volt élelmezési és ruházati raktár épülete megfelelő helyszín lehet a tűzoltó múzeum kialakításához. A múzeum idegenforgalmi értékét növelné, hogy ez az intézmény a tűzoltószert gyártás történetét mutatná be, amely egyedülálló lehet az országban.

A „**Civil Központ**”, a mozi épületnek az önkormányzat által elnyert 438 millió Ft címzett állami támogatásból történő rekonstrukciójával jön létre. A támogatási pályázat „többfunkciós, de alapvetően közművelődési célokat szolgáló közösségi tér kialakítására” készült, s teljes összhangban áll az „Együtt Nagykanizsáért önkormányzati program” prioritásaival, amennyiben „az ifjúság igényeihez jobban igazodó” közművelődési szolgáltatást nyújtó, az „ifjúsági ház funkciójának visszaállítását” részben megvalósító tér kialakítását jelenti az alábbi funkciókkal: szabadidő hasznos eltöltése, közösségi programok, képzések, infrastruktúra használata, tanácsadási lehetőségek.

A kialakításra kerülő kamara-színházterem alkalmas önkormányzati és egyéb szervezésű rendezvények lebonyolítására, így például:

- konferencia-helyszíneként, mely esetben az épületben lévő kisebb helyiségek a konferencia szekcióüléseinek lebonyolítására alkalmasak, az étterem az előadások közti büfét, ebédet, stb. biztosít,
- díszteremként, önkormányzati ülések és más protokoll-események lebonyolítására, mely esetben a kis helyiségek tárgyalóként funkcionálhatnak, az étterem pedig a fentihez hasonló szolgáltatást nyújt,
- családi (pl. esküvő), vállalati (pl. bál) stb. rendezvények helyszínéeként olyan esetekben, mikor a rendezvény mérete 200-300 fő körüli,
- kamaraszínházi és bábelőadások helyszínéeként.

### **A városban működő nem önkormányzati intézményekkel kapcsolatos feladatok**

- A helyi intézmények és szervezetek közötti koordináció megvalósítása.
- A kultúraközvetítés tervszerűségének kialakítása révén ki kell küszöbölni a párhuzamos rendezvényeket és a kulturális túlkínálatot.
- Önállóságuk figyelembe vételével nagyobb gondot kell fordítani országos hírű amatőr együttesek népszerűsítésére, menedzselésére és támogatására.
- A kölcsönös igények és lehetőségek függvényében az önkormányzati támogatás és szolgáltatás ellentételezésére együttműködési megállapodásokat kell kötni.

### **Civil szervezetek, közösségek**

Továbbra is támogatni kell az értékteremtő kezdeményezéseket. A kiemelt (oktatási, kulturális és sport témakörökben) civil szervezeteknek külön alapot kell biztosítani.

A civil szervezetek működését segítő és a fiatalok programjait befogadó „Civil és Ifjúsági Ház” létre (vissza) hozásának lehetősége, a volt mozi épületének átalakításánál megoldódik.

A Mikkamakka Játsszóház dicséretes feladatot vállalt fel a kisgyermek és családok játékkultúrájának tudatos fejlesztésével, ezért a végleges elhelyezésben segítséget kell adni.

### **Írott sajtó**

Továbbra is kiemelten kell támogatni a Kanizsa Dél-zalai Hetilapot, biztosítva ezzel a továbbiakban is, hogy térítésmentesen hozzájusson minden család.

A Pannon Tükör című kulturális folyóirat további támogatása indokolt, erősíteni kell viszont a „kanizsai vonatkozású” megjelenéseket.

### **Kanizsa Televízió**

Jelenleg 1\*1,5 m-es vágóhelyiségben dolgoznak a TV munkatársai. A zsúfoltság más területen is érezteti hatását, melyre a közeljövőben megoldást kell találni. A helyi reklám mennyisége igen csekély, ezért célszerű az országos reklámhálózatba történő csatlakozás.

Négy éve készítik már a Zalai Magazint. Távlati céljuk az, hogy a Nyugat Régiós TV-k tömörülésének (Győr, Mosonmagyaróvár, Keszthely, Szombathely, Zalaegerszeg, Nagykanizsa) életre hívásával a város súlyozottabb szerepet kapjon a nyugati régióban, másrészt a reklámban rejlő lehetőségeket jobban kihasználhassák. Mivel az EU a nemzetközi tömörüléseket kiemelten támogatja, ezért ennek hangsúlyosabb kihasználása érdekében horvát - szlovén - osztrák együttműködésben gondolkodnak.

### **Könyvkiadás**

Továbbra is kiemelten és folyamatosan szükséges támogatni a városról megjelenő helytörténeti kiadványokat, versesköteteket, képző- és iparművészeinket bemutató katalógusokat, valamint kiemelt megyei és országos műveket.

Könyv- és folyóirat támogatása:

- Monográfia II. kötet (2005)
- Honismereti Füzetek sorozat folytatása
- Kanizsai alkotók művei (katalógusok, verseskötetek)
- Pannon Tükör kulturális folyóirat

#### **A város közművelődésének regionális és országos kisugárzó hatása**

A kulturális együttműködések, kezdeményezések - különösen testvér- és partnervárosi szinten - anyagilag és erkölcsileg támogatni szükséges. A város közművelődési intézményeinek helyet és lehetőséget kell erre a célra biztosítani.